

Posamezna številka 6 vinarjev :
„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 10. dopoldne. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravništvu mesečno K 1 20, z dostavljanjem na dom K 1 50; s pošto celoletno K 20—, polletno K 10—, četrtletno K 5—, mesečno K 1 70. Za inozemstvo celoletno K 30—.

JUTRO
NEODVIŠEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev :
Uredništvo in upravništvo je v Frančiškanski ulici 8. Opisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si se ne vračajo. Za oglaševanje se plača: petletna vrsta 15 v, osmrtična, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti znamko.

Jubilej češkega državnopravnega reskripta.

(CesarSKI reskript z dne 12. septembra 1871.)

Danes obhajajo Čehi znamenit jubilej: štiridesetletnico svojega državnopravnega reskripta. Dne 12. septembra 1. 1871. je podpisal cesar Franc Jožef reskript, v katerem priznava češko državno pravo. V tem reskriptu stoji tudi velika obljuba, ki se glasi:

„Radi priznavajoči pravice te slavne (namreč češke) krone, smo pripravljeno to priznanje tudi iznova s prilegom pri kronanju potrditi.“ Cesar je 1. 1871. torej obljubil, da se da v Pragi kronati za češkega kralja, kakor so to storili vsi njegovi predniki; ta obljuba je bila velikanskega pomena in Čehi so polagali velike nade na to kronanje, s katerim bi bila pred celim svetom priznana češka krona in češka državna samostojnost, kajti ako se da avstrijski cesar še posebej kronati kot čški kralj, prizna s tem, da je Češko samostojno kraljestvo, v onem okvirju, kakor se je razvilo v zgodovini. Toda kronanja v Pragi še do danes ni bilo. Nemci so znali vselej primerno zaprečiti, da se obljuba ni izpolnila. S tem je bilo tudi konec čeških nadev.

Da se obljuba 1. 1871. ni izpolnila, je bila zasluga onega Beusta, ki je rekel, da je treba „Slovane s tem pritisniti.“ Avstrijska vlada je od takrat ostala zvesta temu Beustovemu nasvetu in tako je Franc Jožef nekronan češki kralj.

Reskript z dne 12. septembra je bil prečitán na prvi seji češkega deželnega zbora, dne 14. septembra 1. 1871. Prečital ga je cesarski namestnik grof Chotek. Seja je bila slavnostna in naravnost zgodovinska. Vsi sedeži so bili zasedeni z najodličnejšimi osebami, galerije polne. Cesarica obljuba o kronanju je bila sprejeta z viharim odobravanjem. V splošnem se je smatral reskript za — veliko pridobitev v resnici je bil le — opravičeno priznanje zgodovinskih pravic. Toda za Slovane po 1. 1848. ni bilo v Avstriji niti zgodovinskih niti naravnih pravic. Nemci so jih hoteli popolnoma „pritisniti k steni.“ Ta namen je imel tudi dualizem iz 1. 1867., ki je priznal Mažarjem samostojno državo. Kar je veljalo za Mažare ni veljalo za Čeha. Doba od 1. 1867. do 1. 1871. ko je bil izdan reskript, pomeni dobo najhujših narodnih bojev, kar jih je preстал češki narod — z njim smo usodo delili tudi mi Slovenci, ker smo bili z njimi v enakem obsojenju. Češki in slovenski poslanci so ravno v tej dobi postopali najbolj skupno. Na Češkem in pri nas so se vršili veliki ljudski tabori, ki so imeli namen vz uditi ljudstvo, da se zaveda svojih pravic in da jih glasno zahteva. Čehi so zahtevali svoje zgodovinske pravice — pri nas pa smo prišli na idejo „zjedinjene Sloventje“.

Kakor češka krona združuje v sebi češke zgodovinske dežele, tako naj bi se ustvarila na jugu slovenska enota, v kateri bi bil cel slovenski narod kot samostojno kraljestvo, kakor je bila Napoleonova Ilirija: ne v istem obsegu: pripadala naj bi sem: Kranjska, Goriška, Primorska, slovenski del Koroške in Štajerske. To bi bila zedinjena Slovenija. Nemci so seveda vzdignili hrup na Češkem in pri nas. Mi smo bili seveda preveč Kranjci, Štajerci, Korošci, da bi mogli biti zedinjeni Slovenci. Nemci so znali izbrabiti to našo slabost — in jo izrabljajo še danes.

Iz vsega boja je prišel končno cesarski reskript z dne 12. septembra 1. 1871. To so dobili Čehi, mi — nič. „Narodni Listy“ so pisali dne 15. septembra 1. 1871. „Njegovo Veličanstvo je storilo čin svetovnega pomena; zgodovina srednje Evrope se mora od 12. septembra 1871. začeti pisati na novem listu, — kajti vanjo stopa nov silen činitelj; samostojna krona češka.“ Tako navdušeno se je takrat pisalo o tem. Danes vidimo, da je šla zgodovina nemoteno dalje in da niti češka zgodovina ne more drugega storiti, kakor da zabilježiti 12. septembra 1871. kot oni dan, ko je bil na Dunaju podpisan reskript, ki priznava državno češko pravo in obljublja kronanje v Pragi.

Čehi seveda na ta reskript niso pozabili. Vidite ga lepo tiskanega, obdanega s češkim grbom skoraj v vsaki češki gostilni. Danes stoji na njem le t. zv. državnopravni naprednjaki, ki izdajajo dnevnik „Samostatnost“. V zadnjih volitvah vkljub hudemu boju stranka ni dosegla posebnih uspehov, vendar ima odlično pristaše in zdi se, da se njih število množi.

„Državnopravna napredna stranka“ je tudi z največjo verno šla na delo, da se proslavi današnji jubilej. Vršilo se je te dni po vsej češki zemlji več manifestacijskih shodov, kjer se je govorilo o pomenu reskripta, o bojih od 1. 1867. do 1. 1871., o boju proti nemškemu Dunaju in obenem so se sprejele resolucije proti nemški obstrukciji v češkem deželnem zboru in za splošno volilno pavico v deželni zbor.

O češkem državnem pravu se je mnogo premišljalo in pisalo. Po njem bi seveda dobili Čehi v roke nemško manjšino na Češkem in bi bili popolni gospodarji v svoji domovini. Nasproti temu stoji drugi na naravnem pravu, brez zgodovinskih tradicij. Glede kronanja so istotako mnenja različna: nekateri mislijo, da bi to bila samo formalnost, drugi vidijo v tem odločilno rešitev. Za nas je ta jubilej važen, v kolikor smo z njim v zgodovinski zvezi in ker je sploh precej poučen.

Pa tudi za naše čase in razmere ima svoj namen.

Abiturijentom in visokosolskemu dijaštvu.

V najkrajšem času se začne na visokih šolah šolsko leto.

Podpisani društvi pozivljata slovensko dijaštvo, da v kolikor mogoče visokemu številu poseča praške visoke šole. Praga, centrum naroda češkega, nudi slovenskemu dijaku priliko, da preštudira ter se poglobi v življenje in razvoj najbolj žilavega in najkulturnejšega naroda slovanskega, kateri, zasuznjen in oropan pravic po belogorski bitvi, se je zopet dvignil s svojo lastno silo, si ustvaril svojo vsestransko kulturo, ter si s tem zasigural pravico do obstoja.

Slovenskemu dijaku, ki hoče po dovršenih študijah delovati za povzdigo in razvoj svojega lastnega naroda, je neobhodno potrebno, da si to prisvoja pri bratskem narodu češkem. Praga je središče kulturnega življenja češkega. Mnogovrstni muzeji, čitalnice, knjižnice, umetniške razstave, cela vrsta gledališč, najrazličnejše šole nudijo sliko visoke kulture, katero si je ustvaril narod češki v zadnjih letih.

V Pragi je koncentrirano manjšinsko in obrambno delo, tamkaj imajo sedež ona društva, ki skrbje za češke manjšine, njihovo šolstvo, in imajo v evidenci njihov gospodarski in narodni razvoj. Seznaniti se z načinom delovanja teh društev, ki gredo Slovincem povsod na roko, je gotovo velikanskega pomena za vsakega slovenskega inteligenta, posebno bodočega manjšinskega delavca.

Praško politično časopisje je jasen odsev češke narodne politike, ki presoja z visokega stališča potrebe in koristi celega naroda, katerim se podvržejo narodne stranke s svojimi strankarskimi koristmi.

Praga nudi sliko velikanskega razvoja češkega narodnega gospodarstva, tukaj je visoko razvita trgovina in obrt vsake vrste, tukaj imajo sedež največje češke banke, katerih delovanje sega daleč čez češke meje, ki že tvorijo sedaj merodajen faktor v jugoslovanskem, posebno slovenskem narodnem gospodarstvu.

V Pragi upamo, da položi slovenski dijak temelj slovenski univerzi, proti volji kratkovidne večine slovenske politične delegacije. Na praški univerzi bo predaval prihodnje leto prvi slovenski docent, katerega se je trpko napadalo radi tega, ker se je drznil habilitirati.

To so momenti radi katerih vabimo slovensko dijaštvo v Prago, ne radi strankarskih teženj, kakor nam očitajo ljudje, katerim je strankarstvo alfa in omega njihovega mišljenja in stremljenja.

Za slov. akad. društvo „Adrija“ v Pragi MUC. Jurečko Ivan, t. č. predsednik.

Za slov. akad. društvo „Ilirija“ v Pragi Juro Korent, t. č. predsednik.

Iz slovenskih krajev.

Iz Št. Vida nad Ljubljano. Na Brodu ob Savi živi posestnik, mlinar in imejitelj lastne (?) elektrarne, ki je — poleg tega, da je imel z raznimi deklaracijami vsakovrstne afere in da ni pri farških posojilnicah prav nič nezadolen — pri klerikalcih še vedno ugleden mož. Ta mož se je sešel pretekli teden v tamošnji Bitenčevi gostilni z vižmarskim Kozlarjem — veste, to je tisti svetovno znani Kozlar, ki le po milosti Klanfarjevega Toneta še prebiva v tisti hiši, katero je smel nekaj svojo imenovati. Vsled obilo zavžitega alkohola, katerega Zabretovi „abstinenti“ zelo ljubijo, sta se začela pripraviti, divje priduševati ter obkladati drug drugega s takimi priimki, kakršnik noben dostojen list ne more zapisati. Konec teh lepih pridig pa je bil tak, da je mlinar podrl Kozlarja na tla ter ga dušil s svojimi medvedjimi rokami za vrat. Brezdvomno bi ga bil zadušil, da ni gostilničar v pravem času priskočil ter rešil Kozlarja iz mlinarjevih rok. Kozlar je seveda vso stvar naznanil sodišču. Kaj bo sodišče ukrenilo z njima, bomo že še poročali. Sicer so take praske naših „treznih“ klerikalcev na dnevnem redu in smo temu že privajeni. A najbolj žalostno pri vsej stvari je pa to, da je naša občina izročena v varstvo takim ljudem, kajti oba, mlinar in Kozlar sta občinska svetovalca. „Oj, ti dobro kmetsko ljudstvo“, kdaj se ti bodo odprle oči? Kdaj se boš otrslo raznih Kozlarjev, mlinarjev, Klanfarjev in Zabretov in stopilo na lastne noge? Kmetje domačini! Bliža se čas občinskih volitev. Sedaj bo najlepša prilika, da se rešite teh pijavk, ki se debele od vaših žuljev! Združite se in volite zavedne može, ki jim je pri srcu Vaša blaginja ne pa le njihov — lastni žep.

Iz Zagorja ob Savi. Tudi pri nas čutijo črni gospodje vroča tla. Zares čudne postajajo razmere. Socijalnim demokratom se družijo, takorekoč vsiljujejo „črni bratje“. Morebiti jim smrdi, da jim bo občinski stolček previsok. Bližajo se namreč občinske volitve, katere delajo preglavico našim „črnuhom“ in jim dajo mnogo dela. Pred par dnevi je bil naš Tinčev v advinciji pri g. Cobalu. Kaj sta imela tako važnega, se ravno ne ve, a gotovo ima nekaj nenavadnega v sebi. Občinske volitve so pred pragom. Gotovo diši Tinetu občinski stol ali mesto občinskega odbornika ali občinskega svetovalca, ja, morda celo občinskega župana zagorske občine. — Tudi naša kaplana imata mnogo dela z agitacijami. Ni tedaj čuda, ko se je g. župnik Roth izrazil pred nekaterimi dnevi: „Čudno! Pri nas so razmere take, kakor na Španskem.“

Iz Črnomlja. Tukaj se je osnoval v področju „Sokola“ nogometni klub. Vaje so ob nedeljah in praznikih popoldne. Klub ima nekatere izborne moči, tako da se je nadejati najlepšega napredka in da bo že drugo leto mogoče prirediti tekmo s kakim drugim moštvo. S tem smo napravili na polju športa zopet lep korak naprej. Upamo, da bo občinstvo, ki se tega zaveda, klub vsestransko podpiralo.

go leto mogoče prirediti tekmo s kakim drugim moštvo. S tem smo napravili na polju športa zopet lep korak naprej. Upamo, da bo občinstvo, ki se tega zaveda, klub vsestransko podpiralo.

Iz Krmina. Kakor je bilo že javljeno, so pretekli teden svedrovci obiskali krminsko pošto in odnesli okrog 8000 K. Policija pridno zasleduje umovioče in je aretirala že pet oseb. — Občinstvo se vrlo zanima za to stvar in pričakuje, da bi prišli dolgoprstneži v roko pravice. — Silna vročina tudi pri nas noče prenehati in kakor kaže, bodo letošnji pridelki vsled suše zelo pičili. Tudi vinska letina ne bo tako obilna, kakor se je mislilo. Ako ne bo skorajšnjega dežja, bode nam suša še ta pridelek uničila. V nekaterih krajih po Brdih bodo letos vsled suše in toče manj vina kakor lansko leto. Zato bode letos tudi težko dobiti vina, osobito kdor si ne bode takoj poskrbel zanj ob trgatvi. Opozarjamo gostilničarje in trgovce, naj ne zamude ugodne prilike, ako nočejo, da bodo pozneje morali dražje plačevati vina. — Znani gostilničar Ivan Kalčič, prej Meridionale, je odprl gostilno pri Centrale poleg pošte. Priporočamo to narodno gostilno [slovenskemu občinstvu, kjer bode vsakdo dobro in solidno postrežen. Za informacije vinske kupčije naj se obrne na: Ivan Kalčič, gostilničar v Centrale, Krmin.

DNEVNE VESTI.

Draginjsko vprašanje in „Slovenec“. Sedaj smo na jasnem. „Slovenec“ je po dolgem času glede draginjskega vprašanja vendar enkrat pokazal svojo pravo barvo. Ze dolgo je bilo opažati, da mu je razpravljanje naprednih časopisov o sedanji neznosni draginji silno neprijetno. Kako tudi ne! Zamorca prati je jako težko. „Slovenec“ je namreč znano, da se ima ljudstvo za obupen položaj, v katerem se sedaj nahaja, zahvaliti edino klerikalni agrarni politiki, ki je odločno protinarodna in skozinsko koristolovska. Toda vkljub temu se je „Slovenec“ še drznil slepariti ljudstvo z različnimi „farbarijami“. Vpil je, da so draginje krivi edino naprednjaki in socialisti. Ko mu tega nihče več ni verjel, je nenadoma obmolknil in skušal draginjsko vprašanje popolnoma ignorirati. Sedaj pa je pokazal svoje pravo lice. Včeraj se namreč na vse mogoče načine norčuje iz draginjskega zborovanja, ki se je vršilo v nedeljo v „Mestnem domu“. Iz vsega tona je sprevideti, da smatrajo klerikalni krogi draginjsko vprašanje kot navaden humberg in da nimajo nobenega namena pomagati ljudstvu iz bede. To ostane pribito. Mislimo, da se bodo sedaj odprle oči tudi onim slepičem, ki so dosedaj neprestano drveli čez drn in trn za klerikalci. Draginjsko vprašanje je danes življenjsko vprašanje

LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

Ljubimca beneška.

Bembo in Aterii, ki sta bila prej prijatelja, sta zdaj sovražnika. Zakaj? Foscari in Altieri sta bila kakor dva brata. In ta organizira proti onemu zaroto, tako veččo, započeto s tolikšno umetnostjo, s tako obsežno previdnostjo in tako silno voljo, da si mora človek priznati: takino delo se je moglo roditi le iz genialnih možganov. Ali nemara vi, gospod, poznate nevidnega zarotnika? Ali poznate roko, ki drži vodilno nit tega labirinta, kjer blodijo in propadajo vsi, Foscari, Altieri, Bembo in Dandolo? ... Jaz zase menim, da vem za stvarnika vseh teh reči in da sem spoznal njegovo roko. Naj bo kakorkoli, to vem, da grozi vsem tem možem ista katastrofa in da plava ta katastrofa nad vsemi Benetkami. Vem, da se je nevihta nabrala polagoma in premišljeno, in da bo strela udarila kmalu, zdrobila nekatere v prah in presenetila druge do blaznosti, razen kvečjemu ...

— Le povejte, je rekel Roland hladno. — Razen če se mi posreči aretirati Rolanda Kandiana, je dejal policijski načelnik in se globoko naklonil. Rolandove ustnice so se skrčile v bledem smehljaju, in Gvido Džennaro je na glas prevedel ta smehljaj takole: — Morda je prepozno? ... Vprašanje se je glasilo naravnost. In to pot bi bil Roland nemara odgovoril. Pa ni imel časa. Moški, ki je bil pravkar stopil v cerkev, je obstal par korakov od Gvida Džennara in rahlo zakašljaj, kakor da hoče obrniti njegovo pozornost nase. Policijski načelnik se je ozrl, zagledal moža, vstal in stopil naglo k njemu. Roland je potegnil za vsak slučaj bodalo iz nožnice, skrtil njegovo rezilo pod plaščem in počakal s tisto neomajno, vseoblastno mirnostjo, ki je bila ena izmed njegovih največjih sil.

Medtem pa je možak, ki je bil vstopil, naglo govoril z Džennarom; zdelo se je, da oddaja kak report.

Ko je bil ta report pri kraju, je policijski načelnik z mahljajem roke odslovil beriča, ki mu je bil povedal očitno razburljivo novico.

— Poročnik Sandrigo zaboden! je zamrmral Gvido Džennaro.

Zamišljeno in pozorno je pogledal Rolanda.

— Izvedeti moram, kako je bilo! ... je dodal sam pri sebi.

Vrnil se je in sedel zopet k Rolandu.

— Gospod, je dejal, ali hočete prekiniti za par minut ta pogovor, ki ga obnoviva kasneje morda še z večjim zanimanjem?

Roland je vprašajoče pogledal svojega sobesednika.

— Rad bi vam nekaj pokazal: prizor, o katerem sem pričal, da vas bo zanimal.

In, kakor da se je nenadoma odločil: — Sicer vam pa lahko povem, za kaj gre. Pravkar so našli v Lidu mrtvo truplo nekoga, ki ga morate vi poznati. Zaboden je z mojestrske roko; še zdaj mu tiči v prsih bodalo, globoko zadrt med dvema rebri.

— Nikarite se vznemirjati o tem, gospod moj dragi, je dejal Roland s tisto vljudnostjo, ki je mrazila ljudi do mozga. Truplo, o katerem govorite, je truplo razbojnika Sandriga, ki je bil v plačilo za nevemkakino izdajstvo nedavno imenovan za poročnika pri lokostrelcih.

Gvido Džennaro je bil par trenutkov kakor okamenel.

Toda kmalu je zbral svoje ravnodušje:

— V tem slučaju, gospod, bi mi nemara tudi lahko povedali, kako je ime ženske? ...

— Kateri ženski?

Roland je planil pokoncu.

— Ženski ... utopljenki ... ki so jo našli objeto s Sandrigom.

Zamoljka kletev je bruhnila Rolandu preko nenadoma prebledelih ustnic.

Planil je iz cerkve in dospel na rob kanala ravno v trenutku, ko so dvignili iz barke, ki je pravkar pristala, žensko truplo in

ga položili na tlak poleg Sandrigovega.

Roland je s silovito gesto odrinil ljudi, ki so se gnetli okrog žalostne skupine, spustil se na kolena ter otipal in preiskal prsi mlade ženske, kakor da bi trepetala v njem še majhna, poslednja nada.

Prazno upanje!

Ta ženska, krasna in mlada, ki je ležala z iztegnjenimi udi, črne lase razpletene preko ram — ta ženska je bila mrtva, mrtva za vselej.

Rolandu se je izvil vzdihljaj.

In pekoče solze so se vllile iz njegovih oči, že zdavnaj odvajenih plakanja.

— O Juana, je zamrmral z izdavljenim glasom, Juana, cvet požrtvovalnosti, vtelešena dobrota, ti angelsko srce — zdaj si torej dospela na konec svoje Kalvarije! Uboga žrtev, ki je bilo tvoje življenje zgolj trpljenje in samozatajevanje, zdaj si nehala trpeti!

— Juana, oboževana sestra moja, ti nisi hotela miru, nisi hotela sreče, ki sem jo pripravljval zate! ... Izpolnila si žalostno svojo usodo do kraja, in tvoje sanje, uboga kurtizana, tako nedolžna kljub vsemu in tako čista, tvoje sanje so te umorile! Z Bogom torej, Juana ... spavaj v večnem miru teh angelskih sanj, dočim bom jaz nadaljeval strašne sanje svojega prokletstva ...

Sklonil se je, vzdignil njeno blede glavo in ji pritisnil na čelo vroč bratovski poljub.

Nato je vstal.

Njegove solze so se bile posušile kakor ob dotiku žgočega ognja, ki goret v njegovi notranjosti.

Se enkrat se je ozrl na Juanino telo, nato pa se obrnil nagloma, in začudena množica se je razmaknila na dve strani, ko je odhajal.

Rolandove oči so iskale policijskega načelnika.

Zagledal ga je par korakov od sebe.

— Gospod, mu je dejal, rekli ste, da ste mi hoteli storiti veliko uslugo!

— Tako je, gospod.

(Da)je.)

Pisarna-UNIVERSAL-agenture : M. MULLEY : ADRESAR Važno za inserente. za Kranjsko, Koroško, Spod. Štajersko in Primorsko.

za vse sloje in se mora na vsak način rešiti, magari brez klerikalcev.

Slovenski ne razumejo. Iz Ljubljane je bila v Gradec nakazana po pošto-hranilničnem čeku svota denarja pod naslovom: Gradec (nemški naslov ulice). Pošto-hranilni urad na Dunaju pa je vrnil ček z opombo, da besede Gradec nimajo v oficijelnem seznamu poštinih uradov. Za pošto torej ne eksistira Gradec, ampak samo Graz, dočim za nje eksistira: Laibach poleg Ljubljane. To je enakopravnost avstrijska. Mi nasprotno vemo, da pridejo pisma iz Amerike brez vsakega nemškega imena in da tudi drugod znajo več slovenski, nego na c. kr. pošti.

Skoro neverjetno. Pod tem naslovom piše zadnji „Učiteljski tovariš“ sledeče: „Zvedeli smo: Bajje je vlada od klerikalne stranke na Kranjskem zahtevala regulacijo učiteljskih plač, kot kompenzacija pa ji obljubila za to „velikansko požrtvovalnost“ predložitev zakona o šolskem nadzorstvu in še nekaj drugih zakonov v sankcijo. Klerikalna stranka pa ni zadovoljna s to kupčijo, temveč — in to se nam zdi skoro neverjetno! — zahteva posredovanje vlade, da neha izhajati naš list! — da se nam zdi neverjetna, ako bi v klubu poslancev S. L. Š. nekoč že ne sklepali, da se zaradi „Jutra“ disciplinarno prestavimo vsi odborniki Učiteljske tiskarne! — Ako je samo del tega res, kar zahtevajo od nas klerikalci, potem vemo, da nas smatrajo zgolj za sužnje, ki naj bi žrtvovali sebe, da morejo oni dokazati svojo „ljubezen“ do učiteljstva! Tako ravnanje ne rodi kruha, temveč revolucijo!“

Ravnateljstvo užitniškega zakupe je brzkone nazvelo klerikalnega duha in one krščanske ljubezni, kakršni izvajajo naši hinavski klerikalci. Pretekli teden je bila pri ravnateljstvu deputacija užitniških paznikov, radi draginjske doklade pri sedanjih neznoznih razmerah in pri tako revni plači, kakor jo imajo ti uslužbenci. Ali kakšno razočaranje so doživeli užitniški pazniki, ko se jim je povedalo, da se ravnateljstvo sploh ni hotelo z deputacijo nič pogajati v tem oziru. Ravnateljstvo je deputacijo kratkotalno zavrnilo s pristavkom, da ni časa govoriti o tem! Tako so pazniki zopet v obupnem položaju kakor prej. Pa še nekaj se je dogodilo pred dvema mesecema, kakor se domneva, izza časa volilne dobe, da so bili štirje pazniki pokarani in da se jim je poleg tega oddtegnila stanarinska doklada za eno četrtletje v znesku 30 kron. Nekam čudno je, da užitniški pazniki še danes ne razumejo in ne vedo, kaj je vzrok temu, da se je onim štirim uslužbencem odtegnila stanarina.

Junjska revolucija v Srbiji leta 1903. S priobčevanjem zanimivih Novakovičevih memoarjev bomo nadaljevali jutri, ker nam ni došla večerajšnja številka „Tribune“. V naslednjem priobčujemo konec odstavka „Pismena prisega“, ki je včeraj pomotoma izostal: „Tukaj staviš lahko neko vprašanje na naslov nasprotnikov junjske revolucije, ki pravijo, da so zarotniki napravili zaroto radi osebnih koristi. Vprašam jih: kaj bi se zgodilo s tema dvema mladima človekoma, z mano, Gencićem in še ono sedmorico, ki so podpisali prisego, da je policija, ki je takrat dobro pazila na našo hišo, prišla nenasdoma v hišo in dobila v roke spis? Nedvomna posledica bi bila: smrt vseh nas! Takih slučajev je bilo pred junjsko revolucijo več. Za vsakega pametnega človeka mora biti jasno, da se take reči ne delajo iz koristiljubja. Treba je mnogo močnejših vzrokov, da se

človek odloči na to, da tako dolgo pritiska njegovo dušo težko breme in da mora biti vedno pripravljen na to, da mu odleti od ramen glava.

Slovenska zmaga na Koroškem. V na skrajni nemški mejti tik Beljaka ležeči občini Vernberg so pri občinskih volitvah Slovenci sijajno zmagali. Od 18 odbornikov je 15 naših.

Iz sodne službe. Deželni sodni svetnik in predstojnik okrajnega sodišča v Logatcu Štefan Kraut je prestavljen v Novo mesto, sodnik Josip Prevec v Logatcu je imenovan za okrajnega sodnika in predstojnika sodišča v Logatcu.

Iz ljudskošolske službe. Okrajni šolski svet v Črnomlju je prestavil dosedanjega provizoričnega učitelja v Dobljčah Jožefa Goriška na lastno prošnjo na enorazrednico v Adlešičih, ter imenoval absolviranega učiteljskega kandidata Jožefa Goleta za provizoričnega učitelja v Dobljčah. — Okrajni šolski svet je imenoval absolviranega učiteljskega kandidata Ivana Stenovca za provizoričnega učitelja na dvorazrednici v Št. Vidu pri Cirknici. — Kranjski deželni šolski svet je upokojil definitivno učiteljico v Predvoru Angelo Miklavčič na lastno prošnjo. — Okrajni šolski svet v Logatcu je imenoval dosedanjega provizoričnega učitelja in voditelja šole v Slapu Metoda Požarja za provizoričnega učitelja šole v Rovtah. — Okrajni šolski svet v Kamniku je imenoval provizorično učiteljico v Zgornjih Pirničah Pavlo Bergant za provizorično učiteljico in voditeljico enorazrednice v Špitaliču.

Na gimnaziji v Novem mestu je razpisana supletura za klasično filologijo; iz telovadbe izprašani kandidati imajo prednost. Prošnja se mora vložiti takoj pri javnateljstvu novomeške gimnazije.

Narodno-obrambna enketa v Celju. Dne 2. in 3. septembra se je vršila v celjskem Narodnem domu „II. narodno-obrambna enketa spodnještajerskih naprednih akademikov, h kateri se je zbralo mnogo naprednih visokošolcev in abiturientov ter drugega občinstva iz vseh krajev zelene Štajerske. „Delo, ne fraza bodi ideal“; s temi besedami je otvoril predsednik „Kluba naprednih slovenskih akademikov v Celju“ „II. narodno-obrambno enketo“ ter pozdravil navzoče. „Pot, katerega smo si začrtali lani v Mariboru, hočemo nadaljevati; nadaljevati hočemo delo, katerega smo se lotili. Pretresavali bomo vedna narodnostna vprašanja, pogledali nazaj v preteklost in delali načrt za bodočnost! Odehali ne bomo popreje, dokler si ne bomo svesti dejstva, da smo storili, kar se je dalo za prubudo in prospeh našega naroda. „Slovenec mora biti gospod na svoji zemlji“, to je geslo, katero se mora izpolniti!“ Prvi je podal vzorno idealen referat: „Zadružništvo in narodna obramba“ g. M. Stibler. Nato so prišla na vrsto predavanja: g. nadržitelja Hrena iz Mute: „Narodnostne razmere v Zgornji Dravski dolini s posebnim ozirom na Marenberg“; g. Reimana: „Narodnostna vprašanja v Slovenskih goricah“; g. potovalnega učitelja Ivana Prekorška „O spodnještajerskem šolstvu“ in g. V. Radeja „O državnoborskih volitvah.“ V nedeljo dopoldne pa je predaval Fr. Hrašovec: „O ljudskem štetju“. Posamezni referati se bodo zbrali in objevil. Resolucije pa, katere ne spadajo v širšo javnost, se bodo poslale na pristojna mesta! S prisrčnimi besedami se je nato zahvalil predsednik Franc Hrašovec vsem predavateljem, zastopnikom raznih društev, kakor „Prosvetnih“ podružnic v Mariboru, Celju, Bistrici, „Bodočnosti“, „Triglava“, „Slovenije“, „Krasa“, „Save“, „Ilirije“ in „Adrije“, nadalje zastopnikom častnikarstva ter

ostalemu cenjenemu občinstvu ter zaključil enketo z naznanilo, da se vrši prihodnja narodna obrambna enketa naprednega štajerskega dijaštva prihodnje leto v Ptuj!

24. septembra v Ljubljani bo splošno posvečen slovenskim akademikom. Tedaj se namreč vrši cvetlični dan v korist dijaškega podpornega društva „Radogoj“ in bodo v ta namen ljubljanske narodne dame razprodajale po vseh ulicah, kavarnah in restavracijah sveže in umetne cvetlice. Dopoldne ob 10. uri bo v „Mestnem domu“ shod, glede slovenskega vseučilišča in dijaškega podpornega vprašanja, zvečer pa priredita akad. fer. društvo „Sava“ in „Prosveta“ v restavracijskih prostorih Narodnega doma sestanek, v mali dvorani pa ples na čast požrtvovalnim narodnim damam in v korist podpornim društvom za slovenske visokošolce.

Abonente iščemo za svoje gledališče! Slovenci imamo eno samo veliko gledališče, in še to je večinoma navezano le na podporo svojih abonentov. Dasi daje mesto Ljubljana našemu gledališču subvencijo, bi brez abonentov ne moglo niti obstajati, kaj pa šele procvitati. Abonentje so vir vsega življenja in napredovanja našega gledališča, čim več abonentov, tem boljše gledališče. Moralo pa bi biti vedno več gledaliških abonentov tudi zato, ker šteje Ljubljana vedno več uglednih in narodnozavednih slovenskih družin, vedno več slovenskih odvetnikov, notarjev, sodnikov, višjih uradnikov, učiteljev, obrtnikov in imovitih meščanov. V Zagrebu, Pragi, Gradcu i. dr. se občinstvo kar trga za gledališki abonement, za lože pa se pričakajo in pravdajo cele ulice in vsak boljši človek, ki hoče veljati za omlkanca in zavednega rodoljublja, je gotovo aboniran v gledališču. Tam se se nihče ne izgovarja na draginjo, ker si zna vsako prirediti denar pri drugih naslovih. In tudi ljubljanski Nemci so abonirali že vse prostore in prostorčke v svojem novem gledališču. Zato pa Slovenci ne smejo zaostajati, nego bodo abonirali vse lože in vse prve paterne in balkonske vrste, da pokažemo svetu, kake smo kulturni in narodno zavedni. Naj se zmenijo znane in prijateljske slovenske rodbine, da abonirajo skupno ložo, znanci in prijatelji pa naj abonirajo skupni sedež. Pri starem ljubljanskem sistemu par in nepar predstav je to brez težave izvedljivo. Razločka ni med par in nepar — predstavami n o b e n e g a. Ker hočemo imeti letos izvrstne predstave, so stroški zelo narasli. Treba je torej čim največ abonentov in čim največjega obiska predstav, da se ti stroški pokrijejo. Dobro gledališče je pač drago! Zato je nujno potreba, da se oglasijo abonentje za vselože in za vse sedeže v prvih parternih in balkonskih vrstah! Abonirati pa se more v gledališču vsak prostor, izvemši stojišče. Slovenci, agitirajte za svoje gledališče! Oglasite se stari in novi abonentje!

Operni zbor slovenskega gledališča. Operni zbor ima danes t. j. v tork ob pol 8. uri svojo prvo vajo za letošnjo sezono. Prosi se torej vse pevce in pevke da pridejo zanesljivo in točno k vaji. Oni ki reflektirajo na zbor in še niso angažirani naj se zglašajo najkasneje danes med 6. in 7. uro zvečer v gledališki dvorani.

Naročajte, ponudite, zahtevajte in pijte samo

Tolstovrško slatino
ki je edina slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kislavoda. Od vsakega zaboja plača podjetje v narodne namene 20 vinarjev, kamor naročnik določi. Naslov: Tolstovrško slatino, pošta Gustanj, Koroška, kjer je tudi gostilna, letovišče in prenočišče. Svoji k svojim!

Nogometna tekma Rapid (Gradec) — Ilirija (Ljubljana). Prihodnjo nedeljo 17. t. m. popoldne ob polu 5. uri bomo imeli priliko, videti na igrišču pod Tivolijem zanimivo nogometno tekmo, pri kateri se bo kosalo graško moštvo „Rapid“ z ljubljansko „Ilirijo“. Tekma bo zlasti radi tega zanimiva, ker sta nasprotnika skoraj enako močna in je torej nemogoče preročevati že vnaprej, kdo odide iz tekme zmagovalce. Nadaljne podrobnosti objavimo pravočasno.

Člani S. F. K. „Ilirije“ se vljudno vabijo, da se danes zvečer ob 8. uri udeležijo zanesljivo sestanka pri „Zlati kaplji“ radi nedeljske tekme z „Rapidom“.

Vojaška ustanitev. Vse one stranke, stanujoče v mestnem okrožju ljubljanskem, katere so za časa letošnjih vojaških vaj tranzentalno prenočile bodiši častnike, moštvo ali konje, oglašajo naj se radi izplačila nastanjalnih pristojbin od jutri, 12. septembra dalje z dokazili o nastanitvi v nastanjalnem uradu mestnega magistrata (pisarna mestnega ekspedita) od 11. do 2. popoldne ali od 4. do 6. zvečer.

XIII. redni občni zbor Kolinske tovarne kavinih prmesi, trgovskega delniškega podjetja, se je vršil 8. septembra t. l. v Kolinu ob navzočnosti 39 delničarjev zastopajočih 2092 delnic in 1363 glasov. Po pozdravnih besedah je obrazložil g. predsednik v daljšem govoru delovanje zavoda in njegov razvoj, k čemur je jako mnogo prispelo dejstvo, da se surovin ni kupovalo, ampak so se večinoma pripravljale v lastnih sušilnicah in poljih. Iz predloženega letnega poročila upravnega sveta je razvidno, da je tudi vse splošna gospodarska in trgovska tisen močno vplivala na cikorijsko stroko in povzročila za nedogleden čas, brezdvomno, mnogo skrbi upravnemu svetu in le z vztrajnim prizadevanjem se je posrečilo z uspehom zoperstavljati se tem razmeram s tem, da je dvignila prodaja in razširjenje izdelkov za 11/8 napram lansnemu letu, kar je bilo z odobravanjem sprejeto na znanje. Poročilo se peča v nadaljnem o požaru v Sadowi Wisznii, po katerem povzročena škoda je bila popolnoma krita z zavarovalnico, in se popolna dovršitev nove tovarne že bliža svojemu koncu. Dalje omenja poročilo ravnokar razpisano subskripcijo V. emisije novih delnic, neblage vremenske razmere letošnjega leta in v kratkih potezah opisuje bodoče naloge, ki čakajo upravo. Bilanca izkazuje z dnem 20. rožnika 1911 imetje v nepremičninah in napravah v Kolinu, Prostějovu, Ljubljani, Sadowi Wisznii, Rečaneh, Pisku, Chropinju in Dothomesicah 1,540 82 K, v gotovini pa 28 144 26 K, v zalogah in skladiščih 828 118 02, v terjatvah in vrednostnih papirjih 938 585 25 K, v prenosih računov 43 632 91, proti temu pa se pasiva delniška glavnica 1,800 000 K, rezervni fond 378 259 10 K, menice 936 000 K, dolgovi 68 664 41 K, prenos dobička od lanskega leta 4973 36 K in dobiček za upravno leto 1910/11 190 811 44. Po poročilu pregledovalcev računov je bila bilanca odobrena, dobiček pa se je razdelil tako; 10 odstotkov tantiem upravnemu svetu 19 081 10, 9 in pol na dividendo, t. j. 34 K na delnico, kar znaša 153 000 K, lani le 96 000 K, tantiem ravnateljem 2601 85 K, remuneracije 7 965 50 K, delavstvu delež na dobičku 3000 K in

starostno zavarovanje 1500 K, nagrada pregledovalcem računov 1000 K, na razne dobrotvorne namene 1830 K in prenos na novi račun 5806 31 K. — Dalje je bil sprejet predlog upravnega sveta na dopolnitev pravil v smislu, da sme upravni svet zvišati delniško glavnico do 3.000.000 K. V upravni svet so bili zopet izvoljeni gg. Cifka Anton, Kraupner Ferdinand V. in Křička Vincenc, kot namestnik pa g. H. Weywara, pregledovalci računov pa gg. Karbus Vaclav in Kviz Bogumil, kot namestnik g. Klepač Alojzij. Občni zbor se je vršil pod predsedstvom predsednika upravnega sveta arhitekta g. Křička iz Prage.

Za vinogradnike in sadjarje. Samočiste (čistorejne) droži za pokopenje vinskega in sadnega mošta se dobivajo tudi letos pri kmetijsko-kemijskem preskušališču za Kranjsko v Ljubljani. Cevka s samočistimi drožmi stane z navodilom o uporabi 25 v; s poštino in zavojem po 50 v. Ako se odzame vsaj 5 cevč čistih drož, potem se posamezne cevke zaračunajo s poštino in zavojem samo po 40 v. Znesek se mora plačati naprej, ker se sicer povzame. V plačilo se sprejemajo tudi pisemske znamke. Ena cevka s samočistimi drožmi zadostuje za pokopenje 5 do 10 hektolitrov vinskega ali sadnega mošta. Naročiti je samočiste droži vsaj 5 dni pred uporabo.

Ideal. Spored za tork, sredo in četrtek: Učinkovanje ledu pri 35° mrza. Lasje in kodri. (Zanimive slike po naravi) Strast. (Drama v barvah.) Sokolski zlet v Zagrebu. (Zelo zanimiv in krasen posnetek. Dolgost slike 400 m.) V petek večer smeha. Za soboto umetniški film drame iz življenja „Model“, 950 m, 2 dejanji.

O. BERNATOVIC

Ljubljana. — Mestni trg. — Ljubljana. Velikanska zaloga narejenih oblek za gospode, gospe in otroke. Najnižje cene, solidna postrežba.

S. Feldstein, knjigovez, je izgubil dne 10. t. m. na poti od Leonišča do Ilirske ulice srebrno kljuko palice. Pošten najditelj naj jo odda proti primerni nagradi na Radeckega cesti št. 12.

Zanimivi obravnavi.

O našem ugovoru proti konfiskaciji članka in nekonziscirane zadnje številke „Svobodne Misli“ v našem listu z dne 31. septembra se vrši danes popoldne ob polu 5. uri v sobi št. 79 deželnega sodišča. Radevedni smo, kako bo državni pravdnik zagovarjal to imenitno konfiskacijo!

Danes popoldne ob polu 5. uri se vrši pred tuk. deželnim sodiščem soba št. 79 jako zanimiva obravnava o pritožbi „Slovenskega Naroda“ proti konfiskaciji članka „Prestolonaslednik Franc Ferdinand in vojvodinja Hohenberg“. Kakor je ljubljanskemu občinstvu že znano, je imenovani članek brez vsake ovire izšel v „Edinosti“, „Tagespostu“ in tudi „Soči“. Le ljubljanski državni pravdnik Luschan je čutil potrebo članek konfiscirati. Pričakujemo, da se občinstvo mnogoštevilno udeleži te razprave.

Spomini gospe Toselli.

V svojih spominih govori gospa Toselli mnogo proti vsakemu dvoru, zato je postalo važno vprašanje, ali ji bo saški dvor še plačeval letno apanažo, ki znaša 40 000 mark. Saški kralj se je ministarskemu svetu izjavil, da naj se ji apanaža še naprej plačuje. — V posebnem oddelku pod naslovom „materinstvo“ piše gospa Toselli o svojih otrocih in o svojih domačih razmerah. Govori posebno o rojstvu svojih otrok in pri tem zopet in zopet pride na svoje zakonsko razmerje, posebno poudarja nesoglasje s tas om. Pravi, da ji je žal, da o tem nesoglasju ni govorila s svojim možem, ker ga ni hotela vznemirjati. Dan, ko se je prvič čutila kot mati je bil — po njenih besedah — najsrečnejši dan v njenem življenju. Nov spor je nastal med njo in njenim tastom, ko je hotela otroka sama dojeti. Poznejši kralj Jurij je rekel, da se to princico ne spodobi in je dosegel po zdravnikih, da je morala svojega otroka izročiti dojilji. Pomniti pa je treba, da je menda princesa Lujza za to tako odločno stala na tem, ker ji je nemška cesarica v Berlinu zapuala, da je vse svoje otroke sama dojila. Ponosna je gospa Toselli tudi na to, da ji je vkljub vsemu naklonjenost saškega ljudstva. Ko je šla nekoč v preprosti obleki nakupovat, so jo ljudje spoznali in so objemali in božali njene sinčke. Nji je to ugajalo, ker je ljubezen ljudstva bila nekako zadoščenje za pusto življenje na

MALI LISTEK.

I. E. RUBIN:

Boško.

Slika.
(Konec.)

Za pogrebom je šla tudi njegova mati in — Marenka. . . . Njegova mati, starka uboga, je prišla s kmetov. Jokala je in klicala njegovo ime. A Marenka? Stopala je poleg njegove matere in je ihtela. Čudno se je zdelo starki, a skoraj se ji je zazdelo, kaj pomeni mlado, jokajoče dekletko za pogrebom njenega sina. Delili sta žalost in sta obklečali na njegovem grobu.

Ko smo prišli domov smo se posedli v krog in smo molčali. Joško je sedel na svoji pručici in ni pogledal nikamor. Bil je, kakor da je ob brata.

Zvečer je prišla k nam njegova mati, ko je nas starka zagledala, je zajokala.

Gledala je, kakor da nekoga išče med nami. „Zakaj ga niste varovali“, je rekla in je zajokala. Sesedla se je na prvi stol pri vratih. . . . Vsi smo molčali.

„Mislija sem, da mi bo pomagal na stara leta, sedaj je umrl. . . .“ Ihtela je neutolažljivo. Mi nismo bili ljudje, ki imajo sladke besede, ki morejo izraziti svoja čuvstva. Čutili smo ž njo, smilila se je nam, a povedati ji tega nismo znali. Zato je ni znal nihče utolažiti. Pustili smo jo, da se je izjokala.

„Moj Bog, da si še tega vzel“, je vzdihovala in blagovolna matere, ki imajo še žive sinove. . . . Nas je klicalo delo, morali smo jo pustiti. . . . Ko je ostala sama, se je izjokala v sobi, kjer je prebival njen Boško, potem pa je odšla.

Ko je prišla pomlad, smo se vsi razveselili, kar nas je imelo v sebi staro, visoko zidovje vojaške pekarije. . . . Bili smo vedno na vrtu in delali različna dela za kratek čas. Bili smo še vsi stari, samo Boška ni bilo. A mi smo ga spravili med svoje lepe spomine.

„Usojeno mu je bilo“, smo si mislili.

Marena je posedala pred kočo in se grela na pomladanem solncu. To ni bila več tista Marenka, za katero smo hodili vsi, ki smo bili vanjo zaljubljeni, ki smo opevali njene oči in govorili o njeni lepoti. Zima jo je

vzela. Bila je suha in bleda. Otroče prijaznosti ni bilo več na licu, resnost in žalost sta se kazali na obrazu. Prišla je večkrat med nas. Z vsemi je rada govorila in je bila zelo prijazna. Tisto popoldne je sedela že popolnoma oslabela na klopi in se igrala s psom. Krog nje se je zbirala kuretina in čakala, da ji vsuje gospodinja žita. Petelinčki, ki so bili nekajdaj njeni ljubljenci so čudno pogledovali na svojo prijateljico. Zdelo se je nam, da je zanjo umrla življenje.

Njen oče je delal v obližju in je govoril z desetnikom. Desetnik je prdržno gledal na Marena in si vihal brke. Vrtar je odšel po vrtu med gredice, desetnik pa je šel ponosno mimo Marena. Ona je vstala in vprla v njega svoje velike grozeče oči. Pes je nevoljno zarenčal in kokoši so se s petelinji vred kokotaje umaknile. Desetnik se je pred njo ustavil, sukal si brke potem pa zopet ponosno odšel. Marena se je sesedla potem pa takoj odšla v kočo; desetnik se je ozrl za njo in se je zasmeljal.

Dolgo nismo videli Marenke. Vrtar je pravil, da ni zdrava, da jo je obletel pomladanski veter in da zdaj vedno posluša pri oknu, kolikokrat bo zakukala kukavica v bližnjem gozdu.

saškem dvoru. Njen tast je to zapazil in je rekel nekoč, da si zelo mnogo prizadene, da bi pridobila popularnost. Njo je to bolelo. Pritožiti se je hotela svojem možu, toda on sam je bil boječ in bi ji ni mogel braniti.

Ker je bilo princesi Lujzi doma na dvoru dolgčas, se je preoblekla in je šla skrivaj v gledališče. Nihče je ni spoznal. Vzela je sedež med preprostim ljudmi. Tam je lahko slišala vse opombe, ki so jih delali ljudje, ko je vstopila kraljevska rodbina v dvorno ložo. Besede, ki so padale, našteva sedaj gospa Toselli natančno. „Stare mumije“ je najmilejši izraz. Ob enem je princesa Lujza lahko slišala o sebi zelo laskave besede, kar ji je bilo znamenje, da je med ljudstvom priljubljena. „Ko bi vedel moj tast, kje sem bila,“ — pravi gospa Toselli „bi me bil gotovo za celo življenje v samostan zaprl“.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Francosko-nemška pogajanja.

Pariz, 11. septembra. Francoski ministrski svet se bo te dni pečal z nemškimi odgovorom na francosko noto glede rešitve maroškega vprašanja. „Matin“ izjavlja, da so nemški pogoji popolnoma nesprejemljivi.

† Stanislav baron Csavos.

Budimpešta, 11. septembra. Danes je umrl Stanislav baron Csavos, član ogrske magnatske zbornice. Kakor se zatrjuje, je najbrže umrl radi razburjanja nad družinskimi razmerami. Barona Csavosa so namreč njegovi sorodniki spravili spomlad v blaznico, da se polaste njegovega premoženja. Nesrečnež je prišel iz blaznice šele meseca junija in to vsled odločne intervencije njegove edine hčerke.

Obupen položaj vladnih čet v Perziji.

Teheran, 11. septembra. Ministrski predsednik je prejel danes od guvernerja iz Schirasa sledečo brzojavko: „Jaz sem s 5000 možmi v Schirasi obkoljen. Naš položaj je naravnost obupen.“

London, 11. septembra. „Morningpost“ poroča iz Teherana, da je pričakovati pred Schirasom med vladnimi četami in četami eksšaha Mohameda Alija v najkrajšem času zelo krvave bitke. Zmaga eksšaha je popolnoma zagotovljena.

Taebriš, 11. septembra. Na ukaz guvernerja Endžumana so danes zadržali sivega starčka Rakim-Kana, navdušenega pristaša eksšaha Mohameda Alija.

Taebriš, 11. septembra. Vsa pota, ki peljejo proti Taebrišu so v rokah Mohameda Alija. Radi tega vlada v Taebrišu velikanska draginja.

Teheran, 11. septembra. Endžuman je razpisal za glavo vrhovnega vojskovodje Mohameda Alija generala Dauleha velikansko svoto denarja. Za glavo Dauleha tekmuje 60 mož.

Preprečen atentat na ekspresni vlak.

Solun, 11. septembra. Na progi Solun-Vodana je v času, ko je moral priti ekspresni vlak, neki Bolgar položil bombo, katero pa so še pravočasno odstranili in neznanega Bolgara aretirali.

Mesno vprašanje.

Budimpešta, 11. septembra. Pogajanja med avstrijsko in ogrsko vlado glede mesnega vprašanja se prično dne 22. septembra.

Socijalno demokratski kongres.

Jena, 11. septembra. Pri današnjem zborovanju socijalno demokratskega kongresa je govoril voditelj češke socijalne demokracije bivši državnozborni poslanec dr. Soukup, ki je v svojem govoru poudarjal, da se dela češki socijalni demokraciji velika krivica, ako se ji očita, da je zapustila načela socijalno-demokratskega programa; češka socijalna demokracija je danes kakor vedno mednarodna, vendar pa zahteva za otroke češke narodnosti čeških šol in vrši samo popolnoma razumljivo in upravičeno nalogo.

Tifus v Dalmaciji.

Zader, 11. septembra. Na otoku Rabu se je pojavil tifus. Kot prva je obolela kiparica Kalmar. Vsak dan se konstatira več novih slučajev. Oblasti so odredile največje varnostne razmere, ker je nevarnost, da v sedanji vročini epidemija ne zavzame nevarnih dimenzij.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Lastna tovarna ur v Švici. Tovarniška znamka **IKO**
H. SUTTNER, Ljubljana
Mestni trg. — FILIALKA: Sv. Petra cesta. — Telefon št. 273.

Konkurz lesne tvrdke.

Maros-Vasarhely, 11. septembra. Lesna tvrdka Fratelli Bertolini iz Beljaka na Koroškem, ki eksportira tukajšnje gozdove, je napovedala konkurz. Pasiva znašajo na 1 in pol milijona kron.

Mednarodna parlamentarna konferenca — preložena.

Bruselj, 11. septembra. Belgijski ministrski svet je sklenil radi nepričakovanih ovir preložiti mednarodno parlamentarno konferenco, ki bi se morala vršiti v oktobru, na prihodnjo pomlad.

Nesreča pri pogrebu kardinala Puczyne.

Krakov, 11. septembra. Danes se je tukaj vršil pogreb umrlega kardinala Puczyne. Na nekem trgu se je podrla tribuna, kjer je bilo polno gledalcev; ena oseba je smrtno več nevarno ranjenih.

Razne vesti.

* **Stranišča v Italiji — vzrok kolere.** Pravi vzrok, da se v Italiji tej državi 2000-letne kulture vedno tako strašno širijo nalezljive bolezni kakor griža, legar, kolera, moramo iskati v italijanskih straniščih, katerih najbolj zanimiva stvar je ta, — da jih namreč večinoma sploh ni. Večja mesta so se v novjšem času pač pobrigala za kanalizacijo in pa odvajanje fekalij; najlažje to store mesta, ki leže ob morju, n. pr. Benetke, Genova, Dalerino, Livorno, Neapolj; ker se pa mesta širijo, je tudi to odvajanje v morje postalo nevarno, ako se kanali iztekajo v obližju človeških bivališč. Na najslabšem pa so mali kraji, ki ne leže ob morju in nimajo take priložnosti, da bi odvajali odpadke. Ti so še danes na tako primitivnem stališču, da bijejo naravnost v obraz zahtevam javnega zdravstva in higijene. Tam sploh ni nobenih stranišč, ampak ljudje si pomagajo z velikimi glinastimi posodami („cantari“), ki jih potem izpraznijo zunaj mesta ali pa hodijo ljudje opravljati svojo potrebo ven iz kraja na polje in vsa okolica takega trga ali vasi je vsa posejana s temi čudnimi spomeniki visoke laške kulture. Od gornjelaških vasi da doli do juga Sicilije so vsa pota v bližini človeških bivališč na naravnost gnusen način onesnažena, in tu je, kakor rečeno, iskati vzrok strašnih epidemij v Italiji, tu je tudi vzrok letošnje kolere, ki jo hoče zadušiti italijanska vlada z dementiji. Saj tudi pri nas ponekod po vaseh ni tako čedno, kakor bi si človek želel, toda stranišče je pač pri vsaki hiši in take ostudne nečednosti, kakor vlada po italijanskih vaseh, bi pri nas nihče ne trpel.

* **Nov komet na nebu.** Novi komet, ki ga je izsledil zvezdoslovec dr. William R. Brooks in ga po sebi imenoval, prihaja vedno bližje zemlji in se ga bo pri jasnem vremenu lahko videlo vsako noč skozi več tednov.

* **Požarna katastrofa v New Yorku.** V trinadstropnem posloju na 19. ulici in 4. aveniji v New Yorku je nastal požar, ki je vjel v posloju tri moške in enega fanta. Moške so bili plameni že zagrabil, ko so pritekli k oknom in vpili na pomoč. Po kratkem prevdanku so skočili na cesto, kjer so dva vjeli v konjsko odedo. Tretji je padel na hodnik. Tudi fanta so ujeli in ga rešili. V posloju je bilo več oseb ranjenih. Trije moški so tako težko telesno poškodovani, da bodo na poškodbah umrli. Na tisoče ljudi je videlo moške in fanta skočiti na cesto. Ogenj je nastal vsled eksplozije kemikalij.

* **Draginjski izgredi v Belgiji.** Protidraginjske demonstracije v Belgiji zavzemajo vedno večje dimenzije. Ljudstvo je do skrajnosti ogorčeno nad prodajalci in prodajalkami živil. V okolici Bona so delavci nekaterim kmetom požgali vse pristave. V Ostendu so meščani napadli branjevke in jih pretepli.

* **Žene znebiti se je hotel na prav originalen način neki delavec v Splitu.** Ko je ljuba „boljša polovica“ zadnjic malo bolj glasno sitnarila, je bežal na policijo in tam dejal, da ima žena — kolero. Seveda se je podala na lice mesta takoj cela karavana zdravnikov, policistov in drugih, za tako intervencijo potrebnih in nepotrebnih ljudi — pa kako se začudijo, ko jim pride žena zdrava ko riba naproti in jim celo zadevo s kolero pojasni. Možakarja so seveda zaprli, kajti zapisano je: ne norčuj se iz kolere in slavnih oblastnij!

* **Kdo je iznašel limonado?** Še le v 10. stoletju so Arabci prinesli limonovo drevo v dežele ob Sredozemskem morju in ga najprej nasadili v Palestini, v Egiptu in v severni Afriki, v 11. stoletju so ga pričeli saditi tudi na Španskem in kmalu potem na Siciliji. Prerok Mohamed je bil z besedami: „Vse, kar opijani, naj je proklet!“ prepovedal pristašem korana opojne pijače in tako so si le ti skušali prirerjati drugih okrepčujočih pijač. Zato so rabili tudi limone, ali pravzaprav njihov sok, čemur so morda pridejali tudi sladkorja.

Lastnik in glavni urednik Milan Plut.
Odgovorni urednik V. M. Zalar.
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi.

Dva gosпода se sprejme na stanovanje. Gajeva ulica št. 2, II. nadst. 542/3-2
Stanovanje s 3 lepimi sobami se odda takoj ali z novembrom. Cena nizka. Več Kristofič-Bučar.

Lepo stanovanje obstoječe iz dveh zračnih, prostornih sob, kuhinje in pritliklin se odda za mesec november. Spodnja Šiška, Planinska cesta št. 246.

Gimnazijski šestošolec sprejme nižješolca v inštrukcijo. Ponudbe pod „Dijak“ 60* poštno ležee Ljubljana. 380/1-1

Dvoje elter (Klendl) in dobro ohranjen Mayers Conversations Leksikon 21 knjig, nov veljal 200 K, sedaj samo 50 K se prod. Ponudbe pod I. B., poste restante, Ljubljana, do 18. t. m. 546/2-1

Mlad gospod, vojašine prost, zmožen obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi, želi vstopiti kot sluga v kako pisarno ali trgovino; položi lahko tudi varščino v zahtevnem znesku. Ponudbe naj se vlagajo pod „Zvestoba“ pri upravnistvu „Jutra“. 379/2-1

Fotografski aparat se ceno prod. Ravnikarjeva ulica 3, I., desno. 544/2-1

Pletilni stroj št. 10 (Patent Wederman 35 cm) skoraj čisto nov, dalje krasna papiga, govori izvrstno, se rad odpotovanja ceno prod. Ljubljana, Poljanska c. 60, vrata 26. 545/3-1

KORESPONDENCA.

Živahni, fletkani, izobraženi, okrog 20 let stari punciki, ki se na dežel skrajno dolgočasita, želita v svrhu zabave korespondirati z akademsko izobraženima ne pod 24 let starima fantoma pod šifro „Ziva“ na upravnistvo „Jutra“. 378/1-1

Izjava.

S tem svarim vsakogar, kdor še enkrat zine, da sem prodajal vojakom zemlje po 6 vin., ker se bo zagovarjal pred sodiščem.

Josip Schwarz, pekovski mojster.

Gospodične

(tudi dljakinje)
se sprejme na stanovanje in hrano. Klavir, vrt. Strelška ulica št. 18.

Dva ali tri dijake

iz boljših hiš se sprejme na stanovanje in hrano. Naslov pove Prva anončna pisarna, Frančiškanska ulica 8.

Deklica

se sprejme na stanovanje in hrano. Naslov pove upravnistvo „Jutra“.

Lepe velike **trgovske prostore** z opravo v Kamniku na Glavnem trgu odda v najem F. CVEK v Kamniku.

Šolske knjige za vse šole

v najnovejših odobrenih izdajah ter vse šolske potrebščine v najboljši kakovosti priporoča po zmerni ceni

L. Schwentner v Ljubljani
Prešernova ulica št. 3.
Poslopje Mestne hranilnice.

ZAHVALA.

Povodom prebridke, nenadomestne izgube našega iskreno ljubljene soproga in skrbnega očeta, oziroma starega očeta in tasta, gospoda

Matevža Medica

lesnega trgovca in posestnika

izrekamo za vse dokaze srčnega sožalja, kakor tudi za mnogobrojno spremstvo dragega ranjkega k večnemu počitku tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem svojo globoko zahvalo. Posebej pa se iskreno zahvaljujemo za tolažilne obiske domačemu duhovniku slav. občinskemu odboru, velen. gg. želez. in pošt. uradnikom in osobju, c. kr. orožništvu za časteče spremstvo, vsem gg. pevcom za tolažilne nagrobnice kakor tudi prijaznim darovalcem prelepih vencev.

Bodi vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Št. Peter na Krasu, 9. septembra 1911.

Žalujoči ostali.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem prevzel staroznano

gostilno „pri Travnju“

na Glincah št. 3

Skrbel bom vedno za pristno vino, sveže pivo ter mrzlo in gorko kuhinjo. Posebno se priporočam cenjenim društvom za razne prireditve ter cenjenemu občinstvu sploh za obilen poset. — Spoštovanjem

A. I. PETRIČ.

Trgovec ali obrtnik

mora, ako hoče napredovati, opozarjati občinstvo na svojo trgovino. Reklama je duša vsakega podjetja in vsak trgovec ali obrtnik,

ki noče biti skrit

samo v svoji ulici, ampak hoče dobiti odjemalce iz vseh delov mesta in tudi z dežele,

bo inseriral v „Jutru“

ki se čita in je priljubljeno povsod po Slovenskem.

DIVIDENDA

določena na današnjem občnem zboru delničarjev za upravno leto 1910/1911 izplačuje se proti predložitvi dotičnih kuponov v naših blagajnah v Kolinu, Prostjeju, Ljubljani in Sadowi Wisznii, dalje v Češki banki v Pragi, v Pražské úvěrni banki in njenih podružnicah, v posojilnici kralj. mesta Kolina, v menjalnici kreditnega društva posojilnice in zastavjalnice v Prostjeju ter v Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani in njenih podružnicah.

V Kolinu, 6. septembra 1911.

Kolinska tovarna kavinih primesi,
trgovsko delniško podjetje.
VINCENC KRÍČKA, m. p. predsednik upravnega sveta.

„Jutro“ se prodaja v Trstu

po 6 vinarjev

v naslednjih tobakarnah:

Becher ulica Stadion,	Bruna, ulica del Rivo,
Trevisan ulica Fontana,	Bubnič, ulica Sette Fontane.
Pipan, ulica Fabra,	Gramaticopulo, ul. Barriera.
Bevk, trg Goldoni,	Spöder, ulica Barriera,
Vovk, ulica Carducci,	Lavrenčič, Vojašnični trg.
Sekovar, Vojašnični trg,	Benusi, Greta,
Hrast. Poštni trg,	Kichel, Rojan,
Možt, ulica Miramar,	Baje, ulica Geppa,
Magolo, ulica Belvedere,	Luzatto, ulica Acquedotto.
Geržina, Rojan,	Segulin, ulica Industria.
Raunacher, Campo Marzio,	Lug, ulica S. Lucia,
Bruna, SS. Martiri,	Zidar, Sv. M. Magdalena,
Ercigoj, ulica Massimiliana,	Hreščak, ulica Belvedere.
Rončelj, ulica S. Maroo.	Cechimi, ulica dell' Istra.

Najboljše odgovori „Slovenca“ vsak naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“, ali pa najde novega naročnika!

FR. KS. KASPER

Ljubljana, Vegova ul., v bližini realke.
Zaloga raznega pohištva
 hišnih oprav za spalne in jedilne sobe, vseh vrst tapciranega pohištva, naslanjačev, otomanov, kakor tudi pisarniških oprav, dalje različnih platnenih in lesenih rolo, žaluzij in železnih valčnih zastorov. — Velika množina izgotovljenih oprav za spalne in jedilne sobe vedno v zalogi.
 Priznalna pisma, ceniki in vzorci na poljubno razpolago.

Le tedaj ::::

doseže kakovost fine zrnate kave svojo popolno veljavo, če voli cenjena gospodinja kot kavni pridatek najzaneslivejšo vrsto!

Najbolje storite,

če uporabljate izdelek, ki se je izkazal že desetletja kot najboljši, „pravega“ : Francka : iz tovarne Zagreb, vendar pa izrečno le onega s kavnim mlinčkom kot tovarniško znamko.

Vse

na tukajšnjih in zunanjih učnih zavodih vpeljane

šolske knjige

v predpisanih izdajah, v veliki množini vedno v zalogi

v trgovini s knjigami in muzikalijami

Kleinmayr & Bamberg

Ljubljana, Kongresni trg št. 2.

Seznami učnih knjig se dobivajo zastonj.

Glasbena Matica v Ljubljani.

Vpisovanje v glasbeno šolo:

v četrtek 14., petek 15., ter v soboto 16. septembra dopoldne od 9. do 12. ure in popoldne od 3. do 5. ure.

Gojencem šole se podaja umetniška-glasbena izobrazba v klavirju in violini od prvega začetka do popolne konservatorijske in koncertne višine; v violini, violončelu, kontrabasu, flavti, oboi, klarinetu, fagotu, trobenti, rogu, pozavni do dostojne usposobljenosti za sodelovanje v orkestru; v solopetju od začetka do operne in koncertne višine in v vseh znanstveno-teoretičnih vedah t. j. v glasbeni teoriji, harmoniji, kontrapunktu in eventualno kompoziciji in glasbeni zgodovini popolno izobrazbo za razumevanje skladb in predpogoje za skladanje, dirigiranje, pevovodstvo, kapelništvo itd.

Zavod stoji pod artističnim vodstvom g. koncertnega vodje M. Hubada in pod administrativnim vodstvom g. šol. ravnatelja Frana Gerbiča.

Na zavodu poučuje 14 glasbenih učiteljev; med temi: Fran Gerbič, M. Hubad, Jos. Vedral, Jan Rezekov namestnik, Vida Talichova, Klotilda Praprotnik, Jara Chlumecka, Josip Pavčič in drugi.

Natančnejši podatki so razvidni iz lepakov.

Odbor „Glasbene Matice“.

„JUTRO“ se prodaja v Ljubljani

po 6 vinarjev

v naslednjih tobakarnah:

- Južni kolodvor, na peronu.
- Državni kolodvor.
- Blaž, Dunajska cesta.
- Sever, Krakovski nasip.
- Pichler, Kongresni trg.
- Češark, Šelenburgova ulica.
- Dolencec, Prešernova ulica.
- Fuchs, Marije Terezije cesta.
- Mrzlikar, Sodna ulica.
- Šušter, Miklošičeva cesta.
- Zupančič, Kolodvorska ulica.
- Pirnati, Kolodvorska ulica.
- Šenk, Resljeva cesta.
- Kotnik, Šiška.
- Tivoli, na žel. prel. pri Nar. domu.
- Košir, Hišlerjeva ulica.
- Stiene, Valvazorjev trg.
- Sušnik, Rimska cesta.
- Ušeničnik, Židovska ulica.
- Kleinstejn, Jurčičev trg.
- Križaj, Sp. Šiška.

- Wislak, Gosposka ulica.
- Kustrin, Breg.
- Tenente, Gradaška ulica.
- Velkavrh, Sv. Jakoba trg.
- Šitar, Florjanska ulica.
- Blažnik, Stari trg.
- Nagode Mestni trg.
- Kanc, Sv. Petra cesta.
- Treo, Sv. Petra cesta.
- Kušar, Sv. Petra cesta.
- Podboj, Sv. Petra cesta.
- Elsner, Kopitarjeva ulica.
- Blizjak, Bohoričeva ulica.
- Remžgar, Zelena jama.
- Sveteč, Zaloška cesta.
- Janišek, Tržaška cesta.
- Jezeršek, Zaloška cesta.
- Likar, Glince.
- Strkovič, Dunajska cesta.
- Klančnik, Tržaška cesta.

Rezervni zaklad
nad pol milijona
kron

Kmetska posojilnica
Ljubljanske okolice

Stanje hranilnih
vlog dvajset
milijonov kron

registрована zadruga z neomejeno zavezo
v lastnem zadržnem domu v LJUBLJANI Dunajska cesta št. 18

obrestuje hranilne vloge po čistih

4 ¹/₂ %

brez odbitka rentnega davka

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Posojuje na zemljišča po 5% brez amortizacije ali na amortizacije po dogovoru.

Eskomptuje
trgovske menice.

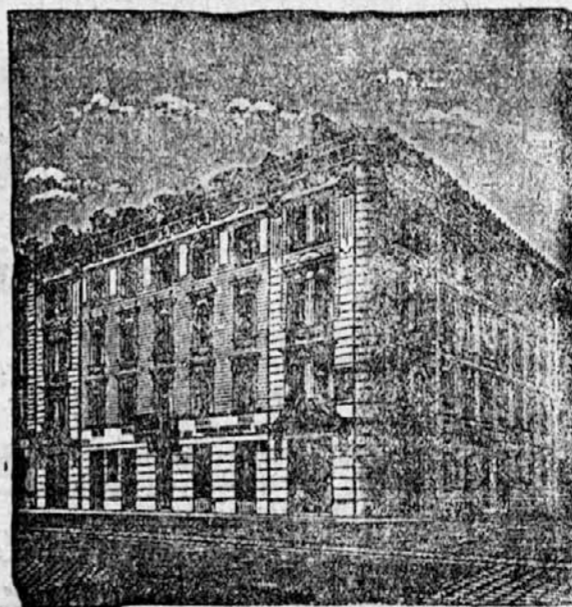
Eskomptuje
trgovske menice.

Ustanovljena
leta 1882.

Ustanovljena
leta 1882.

Denarni promet
v letu 1910
K 100,000.000—

Upravno premoženje
v letu 1910
K 20,500.000—

L. J. Fröhlich

sobni slikar in pleskarski mojster, dekoracije, napisi in cerkveno slikarstvo
Ljubljana, Hrenova ulica 17.
Poštno-hranilnični račun št. 67.626.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Vse čisti dobiček se razdeljuje zavarovancem; dosedaj se ga je izplačalo K 2,495.719—.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Reserve in fondih K 54,000.000. Izplačane odškodnine in kapitalije K 109,356.860.58.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
Vsa pojasnila daje:
Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.
Pisarne so v lastni bančni hiši.

Zavaruje poslopja in premičnine pred požarnim škodam po najnižjih cenah. Zavaruje proti tatvini, razbitju, ogledal in okenskih plošč. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje. Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnkoristne namene.

Fotografske aparate

in veliko zalogo vseh v to stroko spadajočih potrebščin priporoča
fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“

v Ljubljani, Šelenburgova ulica 5.

Del. glavica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad K 610.000.
Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice v Spjletu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 ¹/₂ %.